

## GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 1. LISTOPADA, ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYRSZEY  
NARODOWEY.

Dnia 28. Października.

Prezydencya Obywatela Michała Koeha-  
nowskiego.

Obywatelka *Młodecka*. w podanym memoryale, ofiarowała kaucyą za synem swoim, w areście pod zarzutem cyrkołowstwa zostającym, obowiązując się oraz za rekwizycją ośobiście go do sądu przystawić. W odpowiedzi na ten memoryał, oświadczyła Rada, iż w sprawach kryminalnych, kaucya mieysca nie ma. Lecz iak tylko o rozpoczęciu sądów kryminalnych *Sandomierskich* wiadomość poweźmie, natychmiast go, stosownie do poprzednich rezolucyji swoich, do tego sądu stawić nakaze.

Ob: *Orłowski* kommandant xieztwa *Mazowieckiego* do noty swejey przyłączył kopią oświadczenia Obywatelów aptekarzyów *Warszawskich*, chcących generalną dla lazaretów ustanowić aptekę, lecz na założenie iey 45.000. złt: żądających. Rada notę Ob: kommandanta, wraz z przyłączonym oświadczeniem roztrząsnąwszy i zważywszy, wydała zalecenie do wydziału skarbu, ażeby żadaną summę z zastrzeżeniem zdania z niey rachunku, za kwitem Ob: *Orłowskiego* generała komandanta, wypłacić nakazał.

Temuż wydziałowi zaleciła Rada, ażeby dla wydziału potrzeb wojskowych

500.000. a na żołd wojska Lit: pod komendą generała *Giedroycza* zostającego, złt: 30.000. z kasy narodowey wydał.

Ponieważ z obrotów wojennych wynikała okoliczność zwłoki niecierpiące, w załatwieniu których, opóźnienie uszczerbekby obronie sprawy powszechney przynieść mogło, a w podobnych przypadkach wyniknąć może potrzeba N. Naczelnikowi ałsygnowania prosto do kasy narodowey, a szczególnie na opłatę żołdu dla wojska, które stosownie do wypadających okoliczności, w różne strony bez zwłoki przeznaczone i użyte być musi, przeto Rada, niechcąc, aby obrona powszechna w czymkolwiek spóźniona była, następujące dla wydziału skarbu przesłała urządzenie: że ile razy od N. Naczelnika z powodów wyżej wyrażonych odbierze ałsygnacyą, natychmiast ją opłacić niezaniecha, a na następney zaraz sessyji, o takowey opłacie Radę uwiadomi.

Gdy przez rezolucyą swoję pod dniem 27. tego miesiąca, wyznaczyła Rada szczególne deputacye do cyrkulów, koncem powzięcia od municypalno-wojskowych rot wiadomości, czyli są ze swych kommandantów kontente, lub ich odmiany żadaia? a te rotę zajęte są fortyfikowaniem miasta, z których znaczna część ze skarbu narodowego zapłatę odbiera, przeto, ażeby i zamiar, który Rada w wydaniu rzeczoney rezolucyji,

miała, to jest wybór godnych zaufania komendantów, dla obywateli municypalno-wojskowych, przez nieprzytomność ich nie był uchybiony, i obywatele poświęcający prace swoje dla obrony powstającej, przez dopełnienie rzeczonych uchwały, nie szkodowali w zyskiwaniu przeznaczony za ich prace nagrody, postanowiła Rada, ażeby obywatele pracujący około fortyfikacyi *Pragi* za ten czas, który toż być będą na wybór komendantów swoich, potrąconey zapłaty nie mieli, owszem taką zyskać powinni, jak gdyby cały dzień przy okopach pracowali.

Ponieważ w rezolucyi swojej pod dniem 27. tego miesiąca postanowiła Rada, że ci tylko mają być wolni od chodzenia na warty, którzy mieć będą zaświadczenia rządowe, dopełniając więc tey uchwały Rada wydała rezolucyą, że osoby obowiązki rządowemi zajęte, od przydziałych w wydziałach, a obywatele municypalni od prezydenta miasta, zaświadczenia swoje zyskiwać powinni.

Starozakonni kupcy *Grodzieńscy* żądali należący się jeszcze resztujący summy 13.947. zł: za towary na potrzeby wojenne przystawione; a na poparcie żądania swego, rezolucyę i afsygnacyę władz rządowych W. X. Litt: złożyli. Rada stosownie do opinii wydziału sprawiedliwości, żadaną summę rzeczonym kupcom z kasy narodowey wydać nakazała.

Wydział porządku przyniósł opinią na podaną przez dyrektoryum poczt generalnych w krajach Rzpłtey notę, tak względem rewizyi listów, iako też względem odpłaty zaległości ze skarbu iemu się należący. Okoliczność pierwszą Rada do dalszego czasu odłożyła; a co się tycze drugiej, oświadczyła, że podług przyjętych ogólnych prawideł, dawne zaległości, w terażniejszych trudnych czasach płacone być nie mają. Gdy jednak z podanych przełożeń widzi, iż dla komunikacyi w kraju utrzymanie poczty jest koniecznie potrzebne, a ta utrzymać się nie może bez awansowania na ten koniec kosztu, dyrektoryum zaś nie jest

w stanie łożenia potrzebnych na to summ, z tych powodów zaleciła wydziałowi skarbu, ażeby dla dyrektoryum poczt summę zł: 18.000. z obowiązkiem utrzymywania staey pocztowych, wydać nakazała.

W odpowiedzi na notę kommissyi ekonomiczney skarbu J. K. Mci, załatwiając oraz iey potrzeby, gdy dotąd, o wniesionych z dobr ekonomicznych krolewskich poborach, żadney dokładney wiadomości mieć niemożna, wydała zalecenie do wydziału skarbu, ażeby na przełożone pomien. ey kommissyi skarbu J. K. Mci potrzeby, summę zł: 100.000. z kasy narodowey awansował.

Nota deputacyi ratunkowey, w której też deputacya, o ciągłych i gorliwych pracach sekretarza swego obywatela *Balewicza* dała świadectwo, i oraz przełożyła, ażeby pensya mu za czas przeszły zapłaconą, a na przyszłość oznaczoną była, odesłana do wydziału skarbu; memoriały zaś obywatela *Dulanowskiego*, *Jżyckiego*, *Chobrzyńskiego*, i *Huppe*, w materyach wojskowych podane, N. Naczelnikowi po rezolucyą oddane zostały.

Seffya solwowana na dzień następujący na godzinę 11. z rana.

## O D E Z W A

*Obywatela Tomasza Wawrzeckiego, Najwyższego Naczelnika Siły Zbroyney Narodowey.*

*Do Obywatelów i Wojska.*

Obywatele żołnierze! Męstwo wzniosło narody, rozszerzyło ich granice, Wolność dało w korzyści, i nieśmiertelną sławą okryło pamięć rycerzów. Słabość ducha; zagładziła imię narodów. — Zatarła ślady panowań, w niewolę uiażmiła wolnych, i nayoźniejszy hańbą, dusz podłych okryła plemię.

Polacy! tę prawdę, znajdziecie w dziejach ojców waszych, i w dziejach swoich. Moment! a już imienia *Polaka* być nie miało!.. moment! a już gdzieś po części po między niewolniki podzie-

leni, ginąc mieliśmy z rządu narodów.

Wkrzesił Bóg z krwi naszej, krzywd naszych mściciela; powstał *Tadeusz Kościuszko*, a z jego jak tworczy ręki, powstał już prawie zniczego naród. Powstał! żył!.. i świat cały nad jego nowym zadziwił się dziełem.

*Polacy* żołnierze! zniesieniem twórcy, nasz się niszczyć dzieło? więcej!.. oż życie iślaczę, myż mamy umierać? czy na moment tylko ożywił w nas ducha, który chciał mieć nieśmiertelnym? Wierście mi; nieśla dla mu niebędzie przykra, gdy się *owie*, że my wolnemi. Śmierć mu będzie miła, gdy się o życiu narodu zapewni. Nie żył on bowiem dla siebie, tylko dla oyczyzny, nie chciał bydź, tylko, by *Polacy* byli. Obywatele rycerze! kochamy oyczyznę, miła nam iest pamięć *Tadeusza Kościuszki*; podwojmy męztwo i odwagę. Nieprzyjacieli, którzy nam odwieczne chciał wydrzeć granice i swobody, już także zmniejszyony. Refzta, wściekłością samą i nakazem ślepym prowadzona, zostaie nam do zwyciężenia. Tego oyczyzna, tego wasza sława, tego *Kościuszko*, tego ia jego następcą, od was się dopominam.

Nic was osłabiać w męztwie, nic ostudzać w zapale nie może; iestście zawsze *Polakami*. Ta wam sama oyczyzna, te granice i swobody oyców waszych do oswobodzenia zostały. A za wasze męztwo i odwagę, że was ta sama chwala i nadgroda czeka, którą dla was nieśmiertelny *Kościuszko* zapewnił, niesie świeże w uchwale swoiey pod dnem 20. Października wydanej najwyższa Rada, rządowe zaręczenia. Postanowione przez *Tadeusza Kościuszkę* pierścienie rycerkie, zapewniona dla mężnych część ziemi, z obfzernych dobr narodowych, będzie waszym dziełem. Zaręczenie to wielkie, zaręczenie to rządowe, niesie wam wszystką chwałę i nadgrode. Pozostaie tylko rycerze! abyście wy przez odwagę i męztwo, zaszczytów tych i nadgrod godnemi się stali; abyście wy sami rządu nadziei, a za tym i jego obietnic

nie zawiedli. Do was należy, aby była *Polka*, wy *Polakami*. Wasz oręż ma zapewnić istność narodowi, a wam samym sławę i korzyść.

Dzielił *Rzym* niegdyś pomiędzy żołnierzy swoich sławę i ziemię, bo żołnierz w prowadzał do *Rzymu* w tryumfie ukoronowane ience, i przyłączał nieograniczone ziemie zwyciężone, do ziemi swoiey wolney.

Lecz na còż mi przykłady *Rzymian*? mamy ie z naszych *Bolesławów*, *Batorych*, *Władysławów*. Jak daleko miecz nasz sięgał? szły nasze granice? nasza była ziemia i trony nieprzyjaciół sąsiadów?

Obywatele rycerze! możeż bydź, żeby niedostatek męztwa naszego pozbawiał nas wolności, żebyśmy traciłi oyczyznę, podawali ią własnemi, że tak rzekę, rękami obcemu despotyzmowi? wyrzekali się praw wolnych i szczęśliwych, bo własnych, a przechodzili prawie dobrowolnie pod cudze ukazy i obyczaje? czy podobna, żebyśmy się sami i potomków naszych przeistaczali w *Niemców* i *Moskalów*, gdyśmy *Polacy*? żebyśmy aż do języka nawet traciłi wzyftko, cokolwiek przez tyle wieków, było chwałą i szczęściem *Polaków*? zosta nież dziś własna nasza ziemia łupem wściekłego nieprzyjaciela? oddamyż wściekłości żony i dzieci, a siebie samych niewoli? *Miasta* nasze zrównaneż będą z losem *Izmajłowa*? To mówiac do was obywatele i żołnierze, powiedziałem wzyftko, co umysł prosty i serce poczciwe powinno było wynurzyć. Nie potrzebuie nieś wam wykwintnych pobudek, śmiałości prawego obywatela was zapytuję: Nieadaż odporu *Polak* rycerz ślepemu niewolnikowi? Co do mnie za was i z wami ide, stanę z wami śmiało na tey ziemi, którey już część rycerze iest wam przeznaczona; za was i z wami stanę w obronie tey wolności, do której *Polak* iest stworzony. Będę pełnił własną powinność, i spodziewam się, że iey ofobiście dopełnie.

Kończę naygorętszym życzeniem, aby moim i waszym hasłem było, hasło *Tadeusza Kościuszki: żyć, lub umrzeć wolnym.* Dnia 30. Października 1794. R.

*Rezolucya Rady Naywyższej, względem ogłoszenia wolności pieczenia chleba i rzezi dla wszystkich obywatelów.*

#### RADA NAYWYŻSZA NARODOWA

Zaleca magistratowi miasta wolnego *Warszawy*, ażeby zaraz po odebraniu niniejszey rezolucyi ogłosić kazał wolność pieczenia i rzezi, dla wszystkich obywatelów, tudzież przedawania chleba i mięsa, nie drożey, jak ceną przaz magistrat ustanowioną. Kt-kolewiek zaś, tak za mięso, chleb, iato za wszelkie towary i trunki biletów skarbowych brać nie ze chce, natychmiast, według wskazywanych prawideł, do sądu kryminalnego oddany bydź ma. Z tego powodu Rada podatek konsumpcyyny od rzezi, i opłatę od niego ustanowioną na miesiąc ieden, to jest: od pierwszego do ostatniego dnia Listopada zawieszca, a wydział skarbu należności od rzeźników, z mocy kontraktu z niemi zawartego skarbowi winney, za miesiąc Listopad pretendować nie będzie. Zaczyn rzeźnicy i piekarze ustawać niepowinni w swoim rzemieśle, pod opowiedzią w sądach kryminalnych. Czego ściśle dozór magistratowi poleca, i te rezolucyą natychmiast przy trąbie ogłoszoną, i po rogach ulic przylepioną mieć chce.

Dan w *Warszawie* na sefsyi Rady, dnia 30. miesiąca Października, 1794. roku.

*Michał Kochanowski* prezydujący.  
*T. Czech* Rady N. N. Sekr.

*Obwieszczenie Magistratu miasta Warszawy, do powyższej rezolucyi Rady N. N. stosowne.*

N. mocy rezolucyi Rady N. narodowej w dniu dwudziestym zapadley i zlecania sbie tąż rezolucyą uczynionego, ogłoszenia niezwołonego wolnicy pieczenia chleba i rzezi bydła, tudzież przedawania chleba i mięsa dla wszystkich

obywatelów z odstąpieniem podatku konsumpcyynego od rzezi bydła, na miesiąc następujący Listopad, którey słowa są następujące: = *Rada Naywyższa Narodowa &c.* = (*Rezolucya ta Rady, wyżej umieszczona.*)

I takową rezolucyą, oraz zalecenie dopełniając, wolnicę na rzeź bydła, i pieczenia chleba, niemniej przedaż chleba i mięsa dla wszystkich obywatelów ogólną ogłasza; lecz oraz obywatelom mięso i chleb wyprzedawać chcącym zachowanie taxy ustanowioney, jak naysurowiey zaleca; branie także biletów skarbowych za mięso, chleb i wszelkie inne produkta, towary i trunki pod karami ustanowionemi przykazuje. Co żeby jak najsćisley zachowane było, bacność tego obywatelom, woynom, intendentom i dozorcóm pod odpowiedzialnością obowiązuje zaleca.

Dan na sefsyi magistratu, dnia 30. miesiąca Października 1794. roku.

*J. Łukaszewicz* vice Prezydent *M. W.*  
*D. Borakowski* *M. M. W. W. Pis.*

*Obwieszczenie od Administracyi do pożyczki.*

Administracya pożyczki narodowej na mocy rezolucyi Rady N. Nar: pod dniem 27. Września 1794. roku zapadley, ustanowiona, donosi publiczności: iż sefsye swoje rozpoczęła w pałacu Rzpłtey *Prymasowski* zwanym, pod Nr: 23. i 24. Obwieszcza oraz wszystkich chcących pożyczki ze skarbu narodowego otrzymać, aby się z żadaniami swemi, dopełniwszy wszelkie warunki w powyższej rezolucyi Rady N. N. dla pożyczających ustanowione i przepisane; do obywatela *Warzeńca Grobickiego* sekretarza administracyi, w mieyscu wyżej oznaczonym o godzinie 9. z rana; a po południu o godzinie 2. udawali. Oddaleni zaś od *Warszawy*, żadania swe pocztą franco, one opłaćwszy, pod adresem administracyi pożyczki skarbu narodowego, przesyłać mają.

Dan w *Warszawie* na sefsyi administracyi pożyczki publiczney skarbu narodowego, dnia 30. Października 1794. R.

*Bogusław Mirski* prezydujący.  
*W. Grobicki.*

## WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

## WIELKA BRYTANIA.

Z Londynu 30. Września.

Wyznaczona oddzielna kommissya do wysłuchania inkwizycyi z więźniów w Tower osadzonych, wczoraj swą czynność rozpoczęła; składa się z 25. przyśięgłych, przyzwanie *Eyre*. Ten w zagaeniuniu selsyi wykładał prawo *Edwarda III.* względem zdrajców oyczyzny; za takich zaś uznaje prawo tych, którzyby się śmieli targnąć na życie króla, lub knować zamachy na obalenie konfitytucyi rządowej. Jż ten był zamiś odkrytego spisku, mający pozor reformy parlamentu, z papierów zabranych dowodził. Po czem śąd obowiązany naprzod rozpoznać, czyli zaskarżenia mają bydz przyjęte, lub nie? przytąpił do słuchania świadków, których zaraz przeciwko iednemu 31. stawiono.

Parlament, który był odroczoney do dnia 4. Listopada, ostatnią proklamacyą królewską do dnia 27. tegoż miesiaca odłożony został. Mówią nawet, iż *Pitt* będzie przymuszony zwołać inny parlament. Potrzebuie on na kontynuacyą wojny przeciwko Francyi, podług ułożonego przezeń etatu, 42. millionów funtów szterlingów. Nie łatwo zapewne ten minister zebrać potrafi tak ogromną sumę. Do czego między innemi projektami jest i ten, aby odtąd parlamentowi opłacali pocztę listową, którą zawsze mieli *franco*. *John Sinclair*, iuz drugą szybę złota wynalazł. Podług iego kalkulacyi Anglia ma ieszcze pół pustych, i przeto nieużytecznych na 22,351,000. morgów, które gdyby uprawne zostały, dochody publiczne kilka millionami podwyższone bydz by mogły.

Niespokojności wewnętrzne, niepomyślnie powodzenia tey kampanii przeciwko Francuzom, potrwożyły tu wszy.

stkich umyśly. Procenta znacznie spadły, a cena węglów dla niedostatku maytków, do ich transportu potrzebnych, bardzo w górę poszła. Dnia 29. Września *Skinner* obrany został *Lordem Maiorem*, czyli Prezydentem Londynu. Irlandzki parlament do dnia 5. Października jest odroczoney. Od flotty Admirala *Hove* 7. okrętów liniowych o 74ch armatach oddzielono, i przyłączono do kommandy *Caldwell*, który bierze z sobą 4. regimenta infanteryi, i ma z niemi popłynąć do Indyi zachodnich.

Wielu tu jest w tym mniemaniu, że Rzplta Francuzka i Hollenderka zawarą między sobą oddzielny traktat pokoju. Ministerium zaś nazwe nieodstępnie bynajmniej przedsięwziętego zamiślu, popierania całą siłą rozpoczętey wojny, równie iako i dwory Wiedeński i Berliński; które obiecują sobie, że Imperatorowa Rosyyska do przyszley kampanii dzielnie się także przyłoży.

Z Jamaiki i innych wysep zachodnio-Indyjskich smutną odbieramy wiadomość, że tam panuie zaraźliwa choroba, na którą naywięcey Europejczyków umiera. Obawiamy się więc, abyśmy nie stracili zyskanych w tey części świata zdobyczy. niemogąc tam dosyłać zdrowego ludu, dla niebezpieczeństwa zarazy. Naywięcey zaś mamy straty w ludziach okrętowych, tak dalece, iż na iednym okręcie *Scipio*, iuz 300. ludzi wymarło. Wszystkie przychodzące z Indyi zachodnich okręty, mają odtąd odbywać Kwarantane.

Poselstwo *Lorda Macartney* dwofity miało zamiar, to jest: aby Anglia mogła mieć stale rezydnującego w stolicy Chińskiej posła, konsula, lub agenta, i aby wolno było Anglikom mieć swą osadę, czyli faktoryą handlową. Ale podług prawideł rządu Chińskiego, każda nowość

poczytana jest za niebezpieczną dla kraju. Gdyby rzecz była przyzła do skutku, Jerzy *Staunton* byłby pozostał na poselstwie w Chinach z pensją roczną 12,000. funtów szterlingów. Lord *Macartney* otrzymał na koszt podróży 30,000. funtów szterli: Cesarz Chiński przez powracającego Lorda, posłał królowi drogi upominek, to jest: pieśń w sposobie poematu, którą sam Cesarz umyślnie ułożył i napisał. Zawarte to pismo zostało w skrzyneczce drewnianej bardzo szacownej dla swej starożytności, ponieważ już od 2,000. lat posiadają ją Cesarze Chińscy. W teyże skrzyneczce ofiarował królowi *Agatek* kamień, przez który Cesarz patrzeć zwykł, gdy z Mandarynem, lub jakim ministrem rozmawia. Byłoby to bowiem upodleniem jego najwyższej dostojności, gdyby własnymi oczyma na poddanych swych spoglądać miał.

### S Z W E C Y A.

Z Sztokolmu dnia 23. Września.

Wyrok przeciwko spółnikom spisku *Armfeldta* sąd najwyższej instancji potwierdził z tą odmianą: że *Armfeldt* imie ma być przybite na szubienicach po wszystkich miastach Szwedzkich; że *Aminoffowi* ma być prawa ręka ucięta, a *Rudesköld* i inni spółnicy prostrą śmiercią mają być skarani. Tenże wyrok przywołany pod approbacją Xiążęcia Regenta ulagodzony został w ten sposób: 1.) *G. M. Armfeldt* powinien tracić majątek, życie i sławę; więty w całym państwie Szwedzkim z pod opieki prawa, nietyko w Sztokolmie, ale i po wszystkich

miastach krajowych ma być na szubienicach przybita tablica, z napisem: *Gustaw Maurycy zdrajca swej oyczyzny, wyjęty z pod opieki prawa w całym Państwie Szwedzkim i krajach do niego należących.* Ponieważ, dodał xiąże, zbrodnia złoczyńcy niepowinna plamić jego imienia, które noszą ludzie i obywatele poczciwi. 2.) Panna *Rudesköld* uwalnia się od kary śmierci, ale natomiast ma stać przez godzinę pod szubienicą, a potem w domie poprawy na całe życie osadzoną będzie. 3.) *Ehrenstrom* głowę straci, a wprzód w kunie żelaznej ma być przez godzinę na widok wystawiony. 4.) *Aminoff* zaprowadzony zostanie do fortecy *Karlsstein* na całe życie. 5.) *Mineur* i *Forster* do dalszej inkwizycji będą siedzieć w fortecy *Malmoe* pod ścianą strażą. 6.) Księgarz *la Source* cudzoziemiec uwolniony. 7.) Proces dalszy względem sekretarza stanów *Franka*, uchyla się, lecz urząd swój traci.

Ekucya dekretu nastąpiła dnia 23; cały garnizon był pod bronią. Z *Aminoffa* zdjęte wprzód były ordery; tablicę z imieniem *Armfeldta*, na tymże placu, gdzie przed kilką laty w czasie ostatniej wojny imiona zdrajców były wystawione, przybito; ałsyłował regiment zwany *biały*, który swą existencją winien był *Armfeldtowi*. Panna *Rudensköld* wyprowadzona pod szubienicę zemdlala; kazał iey doktor podać wody, lecz szklanki w ręku utrzymać nie mogła.

Król Polski za generałem lieutenantem *Tollem* listownie się wstawił do Xiążęcia Regenta.

## D O N I E S I E N I A.

Departament do odbierania ofiar i freber kościelnych w Deputacji administracyney w Wydziale skarbowym kommissji porządkowej xięstwa Mazowieckiego.

Uwiedomia obywatelów i obywatelki, którzy przez gorliwość ku dobru oyczyzny chcą ofiarami swoimi przyłożyć się na potrzeby wojska, aby z temi ofiarami dobrowolnemi, czyli to w złocie, srebrze, lub też gotowych pieniądzech, bądź miedzi, cynie, ołowiu, mosiądzu, żelazie, kofzulach, płótnie, kozuchach, albo skurach na kozuchy, skórkach wszelkich, wyprawnych, lub surowych, bótach, bądź też iakichkolwiek sprzętach, rzeczach, i efektach do sklepu na rogu Ratusza miała starej Warszawy (gdzie wspomniane dobrowolne ofiary dawniej, i teraz, tudzież srebra kościelne z za Warszawy odbierają się,) udawać się raczyli.

